

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE
nr 25/1986-87 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till andra tillägg till ordinarie årsstaten för landskapet Åland under år 1987.

Landstinget har den 30 september 1987 inbegärt finansutskottets utlåtande över framställningen. Utskottet som i ärendet hört skolinspektören Stina Colerus-Nordlund, finanschefen Dan E.Eriksson, överinspektören Göran Frantzén, biblioteksinspektören Barbro Hertzsch, byråchefen Ralf Johansson, utbildningschefen Börje Karlsson, landskapsstyrelseledamoten Olof Salmén och jordbrukskonsulents Trygve Sundblom får med anledning härav anföra följande.

Finansutskottet har med anledning av de ändringar som föreslås korrigerat förskottet på statsanslaget för den skattefinansiella utjämningen så att budgeten balanserar.

Landskapets andel i byggnadskostnaderna för bibliotekshus

I landskapsstyrelsens framställning har upptagits anslag för den del av landskapets andel i byggnadskostnaderna för bibliotekshuset i Mariehamn som beräknas utbetald under år 1987. Finansutskottet konstaterar att landskapslån och bidrag enligt landskapslagen om allmänna bibliotek (8/62) skall utgå i enlighet med i riket gällande grunder för statsunderstöd för motsvarande ändamål med beaktande av landskapets avskilda läge och särförhållanden samt rådande prisläge och befolkningens särskilda levnadsbetingelser. De närmare bestämmelserna om statsanslagen återfinns i statsrådets beslut om grunderna för planering och uppförande av biblioteksbyggnader samt normalpris för dessa (FFS 236/87). I beslutet har fastställts ett normalpris per kvadratmeter nettoyta (5 § 1 mom.) på vilket erläggs statsandel. Enligt 5 § 2 och 3 mom. får normalpriserna höjas i vissa skärgårdskommuner och i de kommuner i vilka kostnadsnivån för byggnadsarbeten konstant är högre än den allmänna kostnadsnivån för byggnadsarbeten. De kommuner det är fråga om uppräknas och indelas i tre grupper till vilka beviljas 5, 10 eller 15 % förhöjning. Då beslutet inte gäller för landskapet, utan endast tillämpas i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen är inte de åländska kommunerna beaktade, men vid en jämförelse har landskapsstyrelsen konstaterat att de enligt principerna i riket bör utfå landskapsbidrag enligt ett förhöjt normalpris. I sammanhanget kan konstateras att motsvarande regler om förhöjning av normalpriset också gäller i

fråga om statsandel för grundskolbyggnader och gymnasiebyggnader (FFS 235/87). Finansutskottet har i likhet med landskapsstyrelsen funnit det skäligt att normalpriset med hänsyn till byggnadskostnaderna i landskapet höjs med 10 %, men förutsätter att en tillräckligt omfattande utredning om kostnadsläget föreligger innan utbetalningen sker. Landskapsandelar för investeringar inom dessa områden förutsätts i fortsättningen utgå enligt enahanda principer.

I framställningens allmänna motivering finns intagen en tabell över landskapets totala andelar i byggnadskostnaderna för bibliotekshuset i Mariehamn. Eftersom några skrivfel uppstått i tabellen, däremot inte i textdelen, återges den i sin helhet:

	Landskapets kostnad	Budgeteras under moment
Bidragsberättigande nyttoyta		
915 m ² (landskapsandelar lån	2.321.900 936.500	26.40.31 26.40.83
Landskapsfinansierad nyttoyta 265 m ²	1.834.500	26.40.31
Ålands högskola nyttoyta 163 m ²	1.128.400	26.12.88
Läromedelscentralen 197 m ² våningsyta	<u>1.851.000</u>	26.02.88
	8.072.300	

Detaljmotivering

UTGIFTER

23 Ht. 23. ÅLANDS TURISTHOTELL 23.23.76 Utredning av tillbyggnad (R) (- 700.000)

Finansutskottet behandlade senast i sitt betänkande beträffande översikten av landskapet Ålands hushållning åren 1987-1991 frågan om Arkipelags utbyggnad (Fu bet.nr 24/1986-87) och konstaterade härvid bl.a. att "landskapsstyrelsen nu bör uppgöra förslag till olika alternativa lösningar av utbyggnaden innehållande kalkyler över lönsamheten så att dessa kan föreläggas landstinget i samband med anhållan om projekteringsanslag. För att en sakenlig behandling skall kunna ske bör landskapsstyrelsen dessutom i det sammanhanget klargöra vilken ekonomisk-politisk påverkan satsningen får i landskapet och vilken näringspolitisk påverkan utbyggnaden antas få på den övriga turistnäringen i landskapet". Med hänvisning till denna nyligen framförda ståndpunkt kan finansutskottet inte omfatta förslaget om att i det här skedet uppta 750.000 mark för programarbete, kalkyler och utarbet-

ning av huvudhandlingar och byggnadsbeskrivningar. Först bör landskapsstyrelsen klargöra tillbyggnadens omfattning, storlek och placering samt uppgöra en lönsamhetsberäkning på basen av vilken landstinget har möjlighet att göra en bedömning av omfattningen och innehållet i en framställning om extraordinarie anslag. Först i samband därmed bör medel upptas för framtagande av de nu föreslagna handlingarna. Med anledning härav förslår finansutskottet att anslaget sänks från 750.000 mark till 50.000 mark.

Ledamoten Tuominen har fogat skriftlig reservation till betänkandet.

26 Ht. 02. LÄROMEDELSCENTRALEN

26.02.88 Andel i byggnadskostnaderna för bibliotek

Anslaget har behandlats närmare i den allmänna motiveringen.

12. ÅLANDS HÖGSKOLA

26.12.88 Andel i byggnadskostnaderna för bibliotek (R)

Anslaget har behandlats närmare i den allmänna motiveringen.

40. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

26.40.31 Landskapsandel för anläggningskostnaderna för bibliotek (R)

Anslaget har behandlats närmare i den allmänna motiveringen.

26.40.83 Amorteringslån för anläggande av bibliotek (R)

Anslaget har behandlats närmare i den allmänna motiveringen.

27 Ht. 11. ANNAT UNDERSTÖDJANDE AV LANTBRUKET

27.11.41 Utgifter för balansering av lantbruksproduktionen (- 421.000)

I riket producerades år 1985 88.000 ton ägg av ca 5,8 miljoner höns medan konsumtionen var 53.000 ton ägg. Detta innebär alltså en stor överproduktion som staten avser minska genom att till odlare vilka förbinder sig att slakta sina höns utbetala en särskild engångsersättning. Närmare bestämmelser härom återfinns i statsrådets beslut om avtal om minskad hönsäggsproduktion, vilka ingås år 1987 (FFS 538/87). Genom att anslå 40 miljoner mark beräknas produktionen sänkt med 6.000 ton ägg.

För Ålands del är förhållandena snarast omvända. De hönsägare som underlyder kvotering har tillsammans ca 17.000 höns och äggproduktionen uppgår till ca 250 ton ägg medan konsumtionen för Ålands befolkning inklusive turister torde uppgå

till ca 300 ton ägg. Genom att bevilja de av landskapsstyrelsen föreslagna medlen om 621.000 mark skulle hönsbeståndet i landskapet minska med ca 40 %.

Med tanke på att vissa hönsägare i landskapet hittills tvingats erlægga marknadsföringsavgifter till staten anser finansutskottet det vara rimligt att ersättning för sänkande av äggproduktionen också utgår i landskapet, varför ett belopp om 200.000 mark nu föreslås upptaget för ändamålet.

25. TURISMEN

27.25.83 Amorteringslån för turismens främjande (R).

I framställningen föreslås upptagande av ett tillägg om 500.000 mark för turismens främjande. Anslaget används i första hand för investeringar i uthyrningsstugor och i olika projekt som skapar aktiviteter inom turistsektorn. Finansutskottet har beslutat omfatta förslaget att uppta de nu föreslagna medlen, men med tanke på den fördelning av anslaget som hittills gjorts förutsätter utskottet att tilläggsanslaget utges i form av lån för i huvudsak stugor som uthyrs och utgör binäring till existerande näringar på landsbygden och i skärgården. För en bättre reglering av medlens användning anser utskottet det finnas skäl att i samband med budgetbehandlingen göra en klar uppdelning av hur stor del av anslaget som skall användas för de olika ändamål för vilka turistlån kan beviljas. Dessutom bör landskapsstyrelsen tillse att klarare principer uppgörs för vilka ändamål lån och bidrag inom turistsektorn skall ges så att det blir klart för mottagarna vilka möjligheter och alternativ som finns. Frågan behandlas också i finansutskottets betänkande om översikten av landskapets hushållning åren 1987-1991 (Fu bet.nr 24/1986-87) där det under rubriken "Näringsavdelningens förvaltningsområde" bl.a. sägs att "Landskapsstyrelsen bör i det sammanhanget också klargöra sin ståndpunkt till vilken stödpolitik som skall bedrivas inom turistnäringen, så att företag, enskilda näringsidkare och kommunerna ges möjlighet till en långsiktig planering av sina verksamheter."

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget omfattar landskapsstyrelsens förslag till andra tillägg till ordinarie årsstaten för landskapet Åland under år 1987 med följande ändringar.

Landskapssty-
relsens förslag
Finansut-
skottets
förslag

INKOMSTER

Avdelning 14.

14. FINANSIERINGSINKOMSTER	3.320.000	2.199.000
01. AVRÄKNINGS- OCH FINANSIERINGSINKOMSTER	<u>3.320.000</u>	<u>2.199.000</u>
03. Förskott på statsanslag för skattefinansiell utjämning	3.320.000	2.199.000
Inkomsternas totalbelopp	3.325.000	2.204.000

UTGIFTER

Huvudtitel 23

23. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	776.000	76.000
23. ÅLANDS TURISTHOTELL	<u>750.000</u>	<u>50.000</u>
76. Utredning av tillbyggnad (R)	750.000	50.000

Huvudtitel 27

27. NÄRINGSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1.221.000	800.000
11. ANNAT UNDERSTÖDJANDE AV LANTBRUKET	<u>621.000</u>	<u>200.000</u>
41. Utgifter för balansering av lantbruksproduktionen	621.000	200.000
Utgifternas totalbelopp	3.325.000	2.204.000

Mariehamn den 1 oktober 1987

På finansutskottets vägnar:

Roger Jansson
ordförande

Elisabeth Nauclér
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Roger Jansson, viceordföranden Olof Jansson samt ledamöterna Lundberg, Sundblom och Tuominen.

RESERVATION

Undertecknad reserverar sig mot utskottets majoritets beslut att i andra tillägget till ordinarie årsstaten för 1987 under moment 23.23.76 (utredning om tillbyggnad av Ålands turisthotell) anslå ytterligare 50.000 mark. En dylik budgetering visar tydligt majoritetens osakliga inställning till projektet. Vill man som majoriteten bygga ut hotell Arkipelag borde man budgetera ett större belopp för de utredningar man efterlyst.

Undertecknad anser att Arkipelags om- och tillbyggnad nu slukat tillräckligt med pengar och att ytterligare anslag inte bör beviljas. Då dessutom en bred åländsk allmänhet motsätter sig en utbyggnad och turistföretagarna inom den privata sektorn kategoriskt motsatt sig ett stor-Arkipelag, anser undertecknad det motiverat att efterkomma dessa opinionsyttringar. Då det dessutom visat sig omöjligt att förverkliga projektet på ett ändamålsenligt och funktionellt sätt med hänsyn tagen till stadsmiljön i österhamnsområdet finner jag att det nu är hög tid för att hela projektet skrinläggs.

Slutligen anser jag det inte förenligt med min övertygelse att ansöka om extraordinarie medel för ett projekt som borgarna är beredda att när som helst privatisera. I vissa valprogram inför årets val talar man redan om privatisering av driften.

Mariehamn den 2 oktober 1987

Pekka Tuominen